

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL CLUJ
Secția a IV-a pentru litigii de muncă și asigurări sociale
Complet A 1

Dosar nr. 672/84/2016

ÎNCHEIERE

Ședința publică din 9 octombrie 2017

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE:

JUDECĂTOR:

GREFIER:

S-a luat în examinare apelul declarat de pârâta împotriva sentinței civile nr. 199 din 13.02.2017 pronunțată de Tribunalul în dosar nr. 672/84/2016 privind și pe reclamanta intimată , având ca obiect recalculare pensie.

La apelul nominal făcut în ședință publică, la prima și a doua strigare a cauzei, se constată lipsa părților de la dezbateri.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei constatându-se că dosarul a fost repus pe rol pentru ca părțile să își exprime punctul de vedere raportat la sesizarea Î.C.C.J. cu o întrebare preliminară asupra chestiunii juridice a posibilității acordării beneficiului punctajului suplimentar reglementat de art. 169 din Legea nr.263/2010 (art. 78/2 din Legea nr. 19/2000) în situația în care pensionarul beneficiază de un stagiou complet de cotizare redus conform art. 58 din Legea nr.263/2010 (art. 47 din Legea nr. 19/2000).

Reclamanta intimată a formulat un punct de vedere referitor la această chestiune, înregistrat la dosarul cauzei la data de 3 octombrie 2017.

Pârâta apelantă nu și-a exprimat punctul de vedere.

În urma deliberării, Curtea urmează, în temeiul art. 519 C. proc. civ., a dispune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu întrebarea preliminară referitoare la textele de lege incidente în cauză, iar în temeiul art. 520 C.proc.civ., va dispune suspendarea judecății până la pronunțarea hotărârii Înaltei Curți de Casație și Justiție.

CURTEA

I. În urma deliberării, în conformitate cu prevederile art. 519 Cod proc.civ., constată admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, motivat de faptul că:

1. Existența unei cauze aflate în curs de judecată, în ultimă instanță, este dată de faptul că prezentul litigiu se află în fața instanței de apel, ca instanță de ultim grad în materia asigurărilor sociale.

2. Cauza poartă asupra contestației formulate de reclamanta în contradictoriu cu pârâta , împotriva a două decizii privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă, fiind astfel în competența legală a unui complet al Curții de Apel investit să soluționeze cauza (art. 153-156 din Legea nr. 263/2010, art. 35 alin. 2 și art. 36 alin. 3 din Legea nr. 304/2004).

3. De lămurirea modului de interpretare/aplicare a prevederilor art. 169 din Legea nr.263/2010 (art. 78/2 din Legea nr. 19/2000) în situația în care pensionarul beneficiază de un stagiul complet de cotizare redus conform art. 58 din Legea nr.263/2010 (art. 47 din Legea nr. 19/2000), depinde soluționarea pe fond a cauzei.

Aceasta, întrucât motivul pentru care a fost revizuită decizia pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă a reclamantei, cu consecința diminuării cuantumului pensiei acesteia și al stabilirii unui debit în sarcina sa, a constat din revenirea Casei Județene de Pensii asupra valorificării grupei a II-a de muncă în calculul pensiei reclamantei, în sensul retragerii punctelor suplimentare acordate pentru muncă prestată în grupa a II-a, ca urmare a constatării că în cazul său s-a utilizat un stagiul complet de cotizare redus din pricina încadrării sale într-un grad de handicap.

4. Problema de drept enunțată este nouă deoarece jurisprudența creată până în prezent la nivelul instanțelor nu este atât de consistentă încât să se poată conchide că ar exista o jurisprudență constantă și continuă în materia de referință, în baza unei interpretări unitare a textelor care au generat chestiunea de drept a cărei rezolvare de principiu se solicită.

5. Chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

II. Expunerea succintă a procesului:

Reclamantei i s-a deschis dreptul la pensie pentru limită de vârstă pentru persoanele cu handicap la data de 09.10.2002, cu aplicarea unui stagiul complet de cotizare de 18 ani și 8 luni.

Casa Județeană de Pensii a revizuit decizia de pensie a reclamantei, prin luarea în considerare a unor perioade lucrate în grupa a II-a de muncă și acordarea de puncte suplimentare pentru grupele de muncă, însă a considerat apoi că această revizuire nu trebuia să se facă cu acordarea acestui punctaj suplimentar, întrucât aceste puncte suplimentare se pot acorda, conform prevederilor O.U.G. nr. 100/2008, doar în situația în care, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează stagiile complete de cotizare prevăzute în anexa nr. 3 a Legii nr. 19/2000, în funcție de data nașterii. Or, în cazul reclamantei, s-a utilizat un stagiul complet de cotizare mai mic, conform dispozițiilor art. 47 alin. 1 lit. b) din Legea nr. 19/2000.

Ca atare, Casa Județeană de Pensii a emis o nouă decizie de revizuire, contestată în cauză, prin care a diminuat punctajul reclamantei, și una privind recuperarea sumelor încasate necuvenit cu titlu de prestații de asigurări sociale.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

Reclamanta intimată a precizat că cele două facilitații sunt diferite și nu se exclud având în vedere că acordarea punctajului suplimentar reglementat de art.169 din Legea nr. 263/2010 se refera la locuri de muncă încadrate în grupa I și II iar art.58 din Legea nr. 263/2010 se referă la condițiile persoanelor cu handicap preexistent calității de asigurat.

A priva persoanele cu handicap de aplicarea punctajului suplimentar în cazul condițiilor deosebite sau speciale de muncă (gr. I sau II) reprezintă un act de discriminare care contravine prevederilor constituționale; ar însemna ca aceste persoane care, deși cu handicap lucrează în locuri de muncă deosebite sau speciale, să nu beneficieze de drepturile unui asigurat sănătos care lucrează în aceleași condiții.

Reducerea stagiului complet de cotizare este legat de gradul de handicap preexistent calității de asigurat iar punctajul suplimentar de condițiile de muncă.

În ceea ce privește situația petentei, spre exemplificare, aceasta s-a născut cu handicap, fiind necesare proteze la ambele picioare. Cu toate acestea, s-a încadrat în muncă și a lucrat efectiv aproximativ 29 ani, din care 17 ani 8 luni și 4 zile în condiții de muncă încadrate în grupa II-a, conform adeverinței nr.89/19.01.1995 eliberată de

Reclamanta intimată a precizat că nu a beneficiat de stagiul redus de cotizare conform art. 47 din Legea nr. 19/2000 (art.58 din Legea nr. 263/2010), având un stagiul complet de cotizare, respectiv 29 ani 4 luni și 13 zile (decizia nr.53678 din 4.09.2015) sau 28 ani 4 luni 28 zile (decizia nr.53678 din 8.02.2016).

Cert este că petenta a avut un stagiul de cotizare mai mare decât cel complet necesar pensionarii în sistemul public, respectiv 28 ani.

Pârâta apelantă nu și-a exprimat punctul de vedere.

IV. Punctul de vedere al completului de judecată

1. Redarea normei de drept intern ce urmează a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție:

Legea nr. 263 din 16 decembrie 2010 privind sistemul unitar de pensii publice

ART. 58

Persoanele care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap preexistent calității de asigurat beneficiază de reducerea vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 5, în funcție de gradul de handicap, după cum urmează:

a) cu 15 ani, în situația asiguraților cu handicap grav, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare;

b) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap accentuat, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare;

c) cu 10 ani, în situația asiguraților cu handicap mediu, dacă au realizat, în condițiile handicapului preexistent calității de asigurat, stagiul complet de cotizare.

ART. 169

(1) Pensionarii sistemului public de pensii ale căror drepturi de pensie au fost stabilite potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă, beneficiază de o creștere a punctajelor anuale realizate în aceste perioade, după cum urmează:

a) cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă;

b) cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în situația în care, la recalcularea pensiilor în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asiguraților sociale de stat, aprobată cu completări prin Legea nr. 78/2005, cu modificările și completările ulterioare, pentru determinarea punctajului mediu anual s-a utilizat vechimea în muncă necesară deschiderii dreptului la pensie prevăzută de acte normative cu caracter special.

(3) De creșterea punctajelor anuale prevăzută la alin. (1) beneficiază și persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1 aprilie 2001-2 noiembrie 2008 inclusiv, numai în situațiile în care, potrivit legii, la determinarea punctajului mediu anual s-au utilizat stagiile complete de cotizare prevăzute de legislația în vigoare în perioada respectivă.

(4) Prevederile alin. (1) se aplică prin acordarea diferenței dintre creșterea punctajului mediu anual rezultată și cea acordată conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 100/2008 pentru completarea Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, aprobată prin Legea nr. 154/2009.

(5) În situația în care cuantumul pensiei aferent punctajului mediu anual rezultat în urma aplicării prevederilor alin. (1)-(4) este mai mic decât cel convenit sau aflat în plată, se menține acest cuantum până la data la care, prin aplicarea formulei de calcul prevăzute de lege, se obține un cuantum al pensiei mai mare.

(6) Prevederile art. 100 lit. a), referitoare la majorarea punctajului pentru perioadele realizate în condiții deosebite de muncă după data de 1 aprilie 2001, se aplică și persoanelor înscrise la pensie anterior intrării în vigoare a prezentei legi*).

LEGE nr. 19 din 17 martie 2000 (*actualizată*) privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale

ART. 47

1) Persoanele asigurate care au realizat un stagiul de cotizare în condiții de handicap preexistent calitatii de asigurat, în funcție de gradul handicapului, beneficiază de reducerea stagiilor de cotizare și a varstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 3, astfel:

a) cu 15 ani, reducerea varstei standard de pensionare, dacă au realizat cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare, pentru cei cu handicap grav;

b) cu 10 ani, reducerea varstei standard de pensionare, dacă au realizat cel puțin două treimi din stagiul complet de cotizare, pentru cei cu handicap accentuat;

c) cu 10 ani, reducerea varstei standard de pensionare, dacă au realizat stagiul complet de cotizare, pentru cei cu handicap mediu.

(2) Asigurații nevazatori beneficiază de pensie pentru limita de vârstă, indiferent de vârstă, dacă au realizat cel puțin o treime din stagiul complet de cotizare prevăzut de lege.

ART. 78²

(1) Asigurații care au desfășurat activități în locuri de muncă încadrate în grupa I și/sau grupa II de muncă, potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, beneficiază de majorarea punctajelor anuale, după cum urmează:

a) cu 50% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I de muncă;

b) cu 25% pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa a II-a de muncă.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică numai în situațiile în care, potrivit legii, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează stagiile complete de cotizare prevăzute în anexa nr. 3, în funcție de data nașterii, respectiv stagiile complete de cotizare, în funcție de data deschiderii dreptului la pensie, conform prevederilor art. 167¹.

2. Prezentarea jurisprudenței proprii instanței:

Prin decizia civilă nr. 550/A/2014 a Curții de Apel a fost respins apelul declarat de reclamantă în dosarul nr. 3385/100/2013 al acestei instanțe, obiectul acțiunii fiind similar celui din prezenta cauză.

3. Prezentarea jurisprudenței naționale/a altor state/comunitară/a drepturilor omului apreciate a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei:

Prin decizia nr. 718 din 9 decembrie 2014, Curtea Constituțională a României a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 169 alin. 2 din Legea nr. 263/2010, excepție invocată de Curtea de Apel în dosarul nr. 3385/100/2013 al Curții de Apel Cluj.

4. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate:

Din punctul de vedere al completului, dispozițiile legale invocate ar trebui interpretate în sensul că beneficiul punctajului suplimentar ar trebui acordat și pensionarilor care, în baza încadrării într-un grad de handicap preexistent calității de asigurat, au beneficiat de reducerea stagiilor de cotizare și a vârstelor standard de pensionare prevăzute în anexa nr. 3.

În acest sens, Curtea de apel notează că s-a stabilit, în cuprinsul dispozițiilor art. 169 alin. 3 din Legea nr. 263/2010, condiționarea acordării creșterii punctajelor anuale de faptul de a se fi utilizat, pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1 aprilie 2001-2 noiembrie 2008 inclusiv, stagiile complete de cotizare prevăzute de legislația în vigoare în perioada respectivă. Sensul acestei dispoziții este de a nu se acorda aceste creșteri persoanelor cărora li s-au aplicat stagii complete de cotizare diminuate, cum a fost cazul reclamantei, căreia i s-a aplicat un stagiul de cotizare diminuat la două treimi din stagiul complet de cotizare ce i s-ar fi aplicat în situația în care nu ar fi fost încadrată în grad de handicap, conform dispozițiilor art. 58 lit. b) din Legea nr. 263/2010.

În același sens, în ce privește persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis potrivit legislației anterioare datei de 1 aprilie 2001, care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa I și/sau grupa a II-a de muncă, creșterea punctajelor anuale pentru perioadele în care au desfășurat activități în locuri încadrate în grupa de muncă a fost condiționată de faptul de a nu se fi utilizat, la recalcularea pensiilor în conformitate cu prevederile O.U.G. nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, aprobată cu completări prin Legea nr. 78/2005, vechimea în muncă necesară deschiderii dreptului la pensie prevăzută de acte normative cu caracter special.

Logica aceste restrângeri a fost aceea de a nu se acorda un dublu beneficiu acestor persoane care au putut să se pensioneze mai devreme decât altele: și acela de a se pensiona în temeiul unei vechimi în muncă mai mici, și pe acela de a obține punctaj suplimentar aferent anilor lucrați în grupa de muncă.

Or, dacă această restrângere a fost justificată pentru situația în care aplicarea unei vechimi mai mici în muncă pentru pensionare s-a datorat faptului că beneficiarul a lucrat în grupele de muncă (situație în care, conform dispozițiilor din anexele nr. 4 și 5 la Legea nr. 19/2000), în acest caz verificându-se acest dublu beneficiu acordat, restrângerea nu se mai verifică pentru situația în care pensionarea cu o vechime în muncă mai mică a fost urmarea încadrării beneficiarului într-un grad de handicap.

În acest caz, o atare restrângere a destinatarilor creșterilor de punctaj are ca efect, prin excluderea persoanelor ce au fost încadrate în grad de handicap și în aceste condiții au desfășurat activitate în grupele de muncă, discriminarea acestora pe motiv de handicap.

Aceasta, întrucât, pensionându-se mai devreme, o persoană cu handicap nu are prin aceasta un avantaj derivat din faptul că a lucrat în grupele de muncă, ci unul derivat din faptul că a muncit în condiții de handicap preexistent calității de asigurat.

Ca atare, dacă o astfel de persoană a lucrat și în condițiile mai grele ce au caracterizat grupele de muncă, este firesc să i se ofere și acesteia beneficiile financiare ce derivă și pentru o persoană sănătoasă din acest fapt, și anume, calcularea și acordarea unui spor financiar, derivat din punctajul suplimentar acordat pentru anii lucrați în condițiile grupelor de muncă.

Prin urmare, luarea în considerare, la calculul punctajului mediu anual, pentru persoanele cu handicap, a unui stagiu de cotizare mai mic, nu semnifică un avantaj în sine, ci se impune pentru asigurarea proporției în comparație cu persoanele fără handicap, stagiul complet de cotizare mai mic fiind aferent unei perioade contributive mai mici.

Este logic, pentru a se asigura o pensie stabilită în condiții similare, să se împartă un punctaj realizat într-o perioadă de activitate mai mică, la un stagiu de cotizare mai mic, iar un punctaj realizat într-o perioadă de activitate mai mare, la un stagiu de cotizare mai mare.

Ca urmare, se conturează ca o normă de egalizare a șanselor persoanelor cu handicap, față de cele fără handicap, dispoziția de a se lua în considerare un stagiu complet de cotizare mai mic, dar proporțional cu perioada de activitate a acestor persoane cu handicap.

Ca atare, dacă o parte din acest stagiu a fost realizată în condițiile grupelor de muncă, este firesc să se acorde și persoanelor cu handicap avantajul financiar derivat din dispozițiile art. 169 din Legea nr. 263/2010.

Privind și din perspectiva faptului că, dintre persoanele cu handicap, unele nu au lucrat în condițiile grupelor de muncă, și ca atare pe drept nu primesc punctajul suplimentar reglementat de art. 169 din Legea nr. 263/2010, pe când altele, cum este cazul reclamantei, au lucrat în condițiile grupelor de muncă, trebuie să se concluzioneze în sensul că acestea din urmă, pentru a nu fi discriminate față de persoanele cu handicap care au muncit în condiții normale, trebuie să se bucure de avantajele financiare derivate din aplicarea dispozițiilor art. 169 din Legea nr. 263/2010.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DISPUNE:**

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la posibilitatea acordării beneficiului punctajului suplimentar reglementat de art. 169 din Legea nr.263/2010 (art. 78/2 din Legea nr. 19/2000) în situația în care pensionarul beneficiază de un stagiu complet de cotizare redus conform art. 58 din Legea nr.263/2010 (art. 47 din Legea nr. 19/2000).

Dispune înaintarea prezentei încheieri, la care se atașează următoarele înscrisuri, conforme cu originalul: copia cererii introductive de instanță, a obiecțiunilor la raportul de expertiză contabilă judiciară ale _____, a sentinței civile nr. 199/13.02.2017 a Tribunalului Sălaj, a cererii de apel formulată de _____

În temeiul art. 520 C.proc.civ., suspendă judecata cauzei până la pronunțarea hotărârii Î.C.C.J.

Data și pronunțată în ședința publică din 9 octombrie 2017.

PREȘEDINTE

JUDECĂTOR

GREFIER